

Resolució relativa als errors detectats en l'elaboració d'alguns exàmens de la prova d'accés a la universitat del juny de 2013

Antecedents

Arrel de la informació apareguda a premsa sobre els errors detectats en l'elaboració d'alguns exàmens de la prova d'accés a la universitat del juny de 2013, el Síndic va decidir obrir una actuació d'ofici per conèixer els motius pels quals s'havien produït aquests errors i valorar les possibles mesures proposades per la correcta avaluació de la prova, garantint la igualtat d'oportunitats entre els estudiants.

Per aquest motiu vaig demanar informació a la Secretaria General del Consell Interuniversitari de Catalunya el dia 19 de juny sobre:

- l'informe sol·licitat a la Comissió Coordinadora de les Proves d'Accés a la Universitat sobre el desenvolupament dels exàmens d'enguany.
- la relació d'errors detectats en els exàmens de la prova d'accés a la universitat del mes de juny d'enguany.
- els motius pels quals es podien haver generat aquests errors i els mecanismes de control i revisió de què es dota la Comissió Coordinadora de les Proves d'Accés a la Universitat per poder detectar aquests errors després que el coordinador de la matèria entrega la proposta d'examen i abans que aquest es realitzi.
- la intervenció del servei de publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans en la correcció lingüística i impressió dels exàmens i la possible responsabilitat sobre els errors detectats.
- l'existència d'algun protocol que permeti comunicar i activar de manera immediata algun sistema de rectificació d'un error detectat un cop entregat l'examen als estudiants durant la prova de manera que l'afectació per part de tots els estudiants sigui equitativa.
- les incidències detectades pel que fa al diferent moment i manera de gestionar la comunicació de l'error i la rectificació de l'examen de matemàtiques d'enguany per part dels diferents tribunals i la valoració que es faria d'aquestes incidències en el procés d'avaluació dels estudiants afectats, respectant els principis de mèrit, igualtat i capacitat.
- els mecanismes previstos per pal·liar aquestes diferències en l'avaluació, i la valoració que es feia de la possibilitat de repetir l'examen com a mesura excepcional davant de la situació exposada.
- les mesures previstes per evitar la reproducció d'aquesta situació en futures convocatòries de la prova.

En data 19 de juny la del Comissió Interna del Departament d'Economia i Coneixement creada arrel de la incidència en la prova de matemàtiques de les PAAU de juny de 2013 fa públiques les conclusions i propostes elaborades. Segons aquest informe, la pràctica totalitat de les proves es van desenvolupar amb normalitat, però es van consignar, a banda de la incidència a l'examen de Matemàtiques, dos errors d'impressió a la prova de Matemàtiques aplicades a les Ciències Socials, on constava una "a" enlloc d'una "e" a la capçalera, i a la prova de Geografia, on constava un "4" de més, i enlloc de "64.264" apareixia la xifra "64.2644", que no afectaven la resolució de les proves.

Pel que fa a la realització de la prova de Matemàtiques es va produir una incidència que va comportar la comunicació a tots els tribunals d'una modificació de l'enunciat de la primera pregunta de l'examen de Matemàtiques.

Les conclusions de l'informe de la Comissió són que:

-L'origen de la incidència va ser un error humà per la discrepància entre l'enunciat de l'examen i l'enunciat de les pautes de correcció.

-Els sistemes previstos de control es van mostrar deficientes per detectar una errada d'aquesta naturalesa.

-El protocol existent per a la resolució d'incidències durant la prova es va mostrar poc adequat.

-No hi ha una constància fefaent que la comunicació de modificació de l'enunciat de l'examen ja distribuït als examinands arribés a tots els tribunals i a totes les aules en el mateix espai de temps.

La Comissió Interna del Departament d'Economia i Coneixement, d'altra banda, conclou també que l'examen es podia resoldre, amb el mateix grau de dificultat, tant amb l'enunciat amb "x" com amb l'enunciat amb "z", que constava en un primer moment. També constata que la decisió de canviar l'enunciat es va fer amb la voluntat d'ajudar l'estudiant i que ja s'havia anunciat que, en la correcció de les proves, es donarien per correctes les respostes basades en qualsevol dels dos enunciats.

Tot i això, atès que la mateixa Comissió manifesta no poder establir amb total seguretat que no s'hagués pogut produir perjudicis als estudiants, perquè la incidència no va afectar totes les aules de la mateixa manera, demana que es prengui en consideració oferir l'opció de repetir l'examen de Matemàtiques a aquells estudiants que així ho desitgin.

A data 20 de juny la Secretaria d'Universitats i Recerca va proposar a la Comissió Coordinadora de les Proves d'Accés a la Universitat ateses les conclusions i propostes de la Comissió Interna del Departament d'Economia i Coneixement, la repetició de l'examen de matemàtiques per a aquells estudiants que ho desitgessin un cop coneguda la nota el dia 28 de juny, per tal de garantir la igualtat d'oportunitats a tots els estudiants.

La Comissió Coordinadora de les Proves d'Accés a la Universitat (PAU) va donar llum verda el 21 de juny a la proposta de repetir la prova.

En data 5 de juliol un total de 3.376 dels 10.380 estudiants que van realitzar la prova el passat juny van tornar-se a examinar. La majoria dels qui van sol·licitar aquesta opció (un 84%) tenien la matèria de matemàtiques en la fase específica, i la resta (un 16%), en la general.

L'examen no s'havia dissenyat expressament per a l'ocasió sinó que es tractava d'un dels exàmens de reserva preparats per a la prova.

D'altra banda, l'informe, **atesa la constatació de deficiències en els sistemes de control previstos i protocols per a la resolució d'incidències durant la prova, també emet un conjunt de propostes generals amb relació al desenvolupament de la prova.**

En concret, emet:

- propostes de millores del procés de revisió de la versió inicial de l'examen, com establir un criteri de nomenament dels revisors de l'examen i un protocol escrit que defineixi el procés de revisió, que inclogui un arxiu de correccions, anotacions i recomanacions dels revisors i una rendició de comptes per part del responsable de la matèria davant de la Comissió coordinadora de les PAAU;
- propostes de millores del procés de revisió de la versió final de l'examen i,
- per últim, propostes de millores en la gestió d'incidències durant la realització de les proves.

En aquest últim apartat s'inclou la possibilitat d'establir un registre del telèfon d'incidències, establir un protocol que determini que la decisió de corregir un enunciat no recaigui en una sola persona, que es faci un seguiment de l'aplicació si es decideix aquesta correcció a les aules...

Consideracions

La prova d'accés a la universitat té com a finalitat valorar, amb caràcter objectiu, la maduresa acadèmica de l'estudiant, així com els coneixements i capacitats adquirits durant el Batxillerat i la seva capacitat per seguir amb èxit els ensenyaments universitaris oficials de Grau i està regulada a l'article 38 de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació i també a la Llei Orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'Universitats.

El Reial Decret 1892/2008, de 14 de novembre, modificat pel Reial Decret 558/2010, de 7 de maig, regula les condicions per a l'accés als ensenyaments universitaris oficials de grau i els procediments d'admissió a les universitats públiques espanyoles, **basant-se en els principis d'igualtat, mèrit i capacitat, essent la prova d'accés als ensenyaments universitaris oficials de Grau per qui es trobin en possessió del títol de Batxillerat o equivalent la principal via prevista per a aquest accés.**

La valoració obtinguda de la prova permetrà que s'ordenin les sol·licituds d'admissió per a l'adjudicació de les places ofertades als centres universitaris públics.

A l'article 7 del RD 1892/2008, de 14 de novembre, s'estableix que la prova s'adequarà al currículum del Batxillerat i versarà sobre les matèries que estan recollides a l'article 6 i 7 del RD 1467/2007, de 2 de novembre, pel que s'estableix l'estructura del Batxillerat i es fixen els ensenyaments mínims, establerts per al segon curs.

A Catalunya, la Comissió Coordinadora de les Proves d'Accés a les Universitats de Catalunya, creada pel Decret 107/2001, de 17 d'abril, adscrita a l'Oficina de Coordinació i Organització de les PPAUU a Catalunya i dependent de la Secretaria del Consell Interuniversitari de Catalunya és l'organisme responsable del funcionament de la prova.

Recomanacions

Ateses les incidències detectades i les conclusions i propostes de la Comissió Interna del Departament d'Economia i Coneixement arrel de la incidència, centrades en la prova de matemàtiques però també extensibles al desenvolupament de la prova en general, el Síndic es fa seves aquestes recomanacions i recomana:

-que s'agiliti l'elaboració dels protocols per a la millora del procés de revisió dels exàmens de la prova d'accés a la Universitat, recollint la proposta que quedi constància escrita del procés de revisió, amb les correccions, anotacions i recomanacions fetes pels revisors nomenats a l'efecte, entre d'altres.

-que es revisi, supervisi i, en el seu cas, potenciï la intervenció del servei de publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans en la correcció lingüística i impressió dels exàmens, per tal de garantir que la versió final dels exàmens són del tot correctes.

-que s'agiliti l'elaboració també dels protocols que permetin millorar la gestió de possibles incidències durant la realització de les proves, assegurat en tot cas que l'aplicació a les aules en cas de correcció d'un enunciat, garanteixi l'aplicació els principis de mèrit, igualtat i capacitat.

Pel que fa a la incidència concreta amb relació a l'examen de matemàtiques d'enguany i la decisió presa d'oferir la possibilitat de repetir la prova com a mesura excepcional, el Síndic entén que ha estat adequada per tal de pal·liar possibles perjudicis causats a l'estudiantat.

Així mateix, el Síndic celebra la celeritat amb què es va crear una Comissió Interna amb relació a la incidència en la prova d'accés a la Universitat d'enguany i es van emetre les conclusions i propostes a què he fet referència.